



## Силабус дисципліни

### ДОШКІЛЬНА ЛІНГВОДИДАКТИКА

Ступінь вищої освіти – бакалавр  
Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка  
Спеціальність – 012 Дошкільна освіта  
Освітньо-професійна програма  
*Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта*  
Дисципліна циклу: нормативна  
Рік навчання: 2. Семестр: 1  
Кількість кредитів: 3 (90 год)  
Мова викладання: українська

#### Керівник курсу:

к.пед.н., доцент **Оксана Тарасівна Писарчук**

#### Контактна інформація

[pysarchukoksana04@gmail.com](mailto:pysarchukoksana04@gmail.com) +380972102239

#### Опис дисципліни

Навчальна дисципліна забезпечує формування у здобувачів освіти спеціальності «Дошкільна лінгводидактика» освітнього ступеня «бакалавр» теоретико-методологічних знань про філософські, природничі, психологічні, лінгвістичні, лінгводидактичні, лінгвометодичні, технологічні засади побудови освітнього процесу, спрямованого на розвиток мовлення і навчання дітей рідної мови – формування мовленнєвої, комунікативної компетенцій. Що, зокрема, включає: знання мовленнєвого компонента Державного стандарту дошкільної освіти, базисних характеристик мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку, чинних освітніх програм для дітей дошкільного віку, вмінь застосовувати сучасні методики та технології розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови. Специфіка опанування студентами змістом дисципліни полягає як у засвоєнні теоретичних, методичних, технологічних знань, так й у опануванні практичними та професійними комунікативно-мовленнєвими вміннями.

Метою навчальної дисципліни є підготовка студентів до виконання основних професійних функцій у сфері комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей раннього і дошкільного віку; реалізації завдань формування мовленнєвої, комунікативної компетенцій у дітей дошкільного віку, формування здатності проектувати і здійснювати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням індивідуальних досягнень дитини у комунікативно-мовленнєвій сфері, особливостей розвитку її особистості.

#### Структура дисципліни

Години (лек./сем.)		Тема	Результати навчання	Завдання
Денна	Заочна			
2/2	2/0	<b>Тема 1.</b> Вступ. Теоретичні основи дошкільної лінгводидактики	Знати предмет дошкільної лінгводидактики та основні положення та поняття курсу; вміти обґрунтовувати філософські основи методики розвитку рідної мови, природничі основи методики та внесок психологів та психолінгвістів у розробку проблем дошкільної лінгводидактики.	Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
2/2	2/0	<b>Тема 2.</b> Завдання та зміст розвитку мовлення дітей дошкільного віку	Знати сутність мовленнєвої діяльності дітей, її характеризувати; знати зміст і завдання методики розвитку рідної мови та пояснювати зв'язки методики мови з іншими науками.	Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
4/2	0/2	<b>Тема 3.</b> Методи, прийоми та форми навчання дітей дошкільної лінгводидактики	Знати класифікацію методів навчання з розвитку мови та прийоми, види та типи мовленнєвих занять, їх загальну характеристику, вимоги до мовленнєвих занять; планувати заняття та повсякденну роботу з методики розвитку рідної мови дітей.	Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань

4/2	0/0	<b>Тема 4.</b> Загальна характеристика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку	Знати характеристику мовленнєвого розвитку дітей 1 року життя, особливості засвоєння дітьми перших слів, розвиток мовлення дітей 2 року життя, особливості засвоєння звуків дитиною рідної мови; володіти методикою навчання дітей рідної мови на 3-5 році життя; знати специфіку проведення мовленнєвих занять.	Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
2/2	0/0	<b>Тема 5.</b> Виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку	Знати поняття звукової культури мовлення та передумови виховання; вміти обґрунтовувати закономірності засвоєння звука дитиною та особливості звуковимови дітей дошкільного віку; володіти методикою організації видів та типів занять з виховання звукової культури мовлення.	Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
2/2	0/0	<b>Тема 6.</b> Теорія і методика розвитку словника дітей дошкільного віку	Знати особливості засвоєння слова дитиною дошкільного віку, завдання та зміст словникової роботи в різних вікових групах; володіти методикою розвитку словника дітей дошкільного віку та організації занять з словникової роботи, їх види та типи; застосовувати методи та прийоми з словникової роботи.	Тести, презентації, термінологічний диктант, творчі завдання
4/4	2/2	<b>Тема 7.</b> Теорія і методика формування граматично правильного мовлення у дітей дошкільного віку	Знати поняття граматичної будови мови та граматичні значення; вміти обґрунтовувати особливості засвоєння граматичної будови мови дітьми дошкільного віку та типові граматичні помилки в мовленні дітей; розуміти закономірності дитячого словотворення та знати його види, типи та механізми прояву; володіти методикою організації видів та типів занять з граматики.	Тести, презентації, термінологічний диктант, творчі завдання
2/4	2/0	<b>Тема 8.</b> Теорія і методика розвитку зв'язного мовлення у дошкільників	Знати поняття зв'язного мовлення; вміти характеризувати діалогічне мовлення; застосовувати розмову вихователя з дітьми як метод розвитку діалогічного мовлення дітей; знати види і тематику бесід, володіти методикою їх проведення; знати загальну характеристику монологічного мовлення, види дитячих розповідей, їх класифікацію та методику проведення; володіти методикою навчання дітей переказу художніх творів, організації видів та типів занять з розвитку зв'язного мовлення в різних вікових групах.	Тести, презентації, творчі завдання
2/2	0/0	<b>Тема 9.</b> Художньо-мовленнева діяльність дітей дошкільного віку	Знати особливості сприймання дітьми художніх творів, володіти методикою художнього читання та розповідання дітям; володіти методикою роботи з поетичними творами та бесідами після художнього читання, методикою заучування віршів з дітьми різних вікових груп, методикою проведення бесід з дітьми в різних вікових групах після читання творів різних жанрів; знати структуру художньо-мовленнєвих занять у різних вікових групах та володіти методикою їх проведення; вміти організовувати театралізовану діяльність для дітей дошкільного віку; знати види театрів, ігри-драматизації та методику їх проведення; володіти методикою інсценування художніх творів; вміти організовувати літературні ранки та вечори та осередок книги (читання) в ЗДО	Ділові ігри, тести, презентації, творчі завдання

2/2	0/0	<p><b>Тема 10.</b> Сутність мовленнєвої готовності дітей до школи. Усвідомлення дитиною мовлення</p>	<p>Знати сутність мовленнєвої підготовленості дітей до школи та характеризувати змістовий аспект мовленнєвого розвитку дітей; обґрунтувати значення розвитку усвідомлення дітьми мовлення; вміти застосовувати сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти; знати етапи навчання грамоти; володіти методикою підготовки до навчання грамоти на п'ятому році життя; знати зміст і завдання підготовки до навчання грамоти на шостому році життя, методикою організації.</p>	<p>Тести, презентації, творчі завдання</p>
-----	-----	--	---	--

### Список рекомендованих джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Державний стандарт дошкільної освіти. 2021. Режим доступу [https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro\\_novu\\_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf)
2. Васильєва М. В., Нечипоренко Л. В. (2020). Ігрові технології в розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Львів: Світ.
3. Гавриш Н. В., Хом'як І. П. (2019). Теорія і практика розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Харків: Основа.
4. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / Упоряд.: О. Г. Косенчук, І. М. Новик, О. А. Венгловська, Л. В. Куземко. Харків: Вид-во «Ранок», 2021. 240 с.
5. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. Київ, К: ун.-т ім. Б. Грінченка. 2020. 440 с.
6. Дошкільна педагогіка: підручник / Тамара Поніманська. 4-те вид., переробл. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с. (Серія «Альма-матер»).
7. Іваниця Н. В. (2020). Лінгводидактика в дошкільній освіті: методичні засади розвитку мовлення дітей. Київ: Генеза.
8. Карась Т. М. (2021). Методика навчання рідної мови в дошкільних навчальних закладах. Київ: Либідь.
9. Ковальчук Т. В. (2020). Використання мультимедійних засобів для розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Наукові записки Ніжинського державного університету, 1(30), 112-118.
10. Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти: методичний посібник / упоряд.: Н. М. Шаповал, В. О. Левченко, Г. М. Остап'юк та ін.; за заг. ред. Н. М. Шаповал, О. М. Кулик, Т. В. Киричук. 3-те вид. Тернопіль: Мандрівець, 2021. 184 с.
11. Романова А. С. (2019). Формування комунікативних навичок дітей дошкільного віку за допомогою сюжетно-рольових ігор. Проблеми сучасної педагогічної освіти, 4(58), 33-39.
12. Савченко Л. М. (2021). Використання інтерактивних методів у лінгводидактиці дошкільної освіти. Педагогіка і психологія професійної освіти, 3(69), 45-52.
13. Шевченко М. П. (2022). Методичні прийоми розвитку зв'язного мовлення у дітей старшого дошкільного віку. Актуальні проблеми педагогіки, 2(15), 95-101.

### Додаткові матеріали для опрацювання

1. Богуш А. Вибрані науково-педагогічні статті / Упоряд. Л.В. Калуська / За заг. ред. А.М. Богуш. Тернопіль : Підручники і посібники. 2019. 304 с.
2. Освітні програми розвитку, виховання та навчання дітей раннього та дошкільного віку. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/programi-rozvitku-ditey>
3. Ковальова Н. Гра – розвиток, діяльність, навчання. ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти України»; ЮНІСЕФ «Книжкова полиця», 2023. 35 с. URL <https://drive.google.com/file/d/1EGvSQQ5HMa8ANnwBSxkqCqY1Wm69J0d/view>
4. Рекомендації для щоденної підтримки ментального здоров'я дітей в закладах дошкільної освіти «Гратися не боїться». ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти України»; ЮНІСЕФ «Книжкова полиця», 2024. URL: [https://drive.google.com/file/d/1Zw571QVptXJks3IN\\_g5WY8Wtl\\_s7opvK/view](https://drive.google.com/file/d/1Zw571QVptXJks3IN_g5WY8Wtl_s7opvK/view)
5. Товкач І.Є. Підготовка майбутніх вихователів до взаємодії з батьками щодо формування в дітей основ культури читача. Народна освіта. Випуск 2 (41) 2020. [https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page\\_id=6188](https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=6188)
6. Товкач І.Є. Розуміння й усвідомлення дітьми старшого дошкільного віку мовлення як психолінгвістичні феномени. Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Том 4. Психологія розвитку дошкільника. Випуск 16. 2020. С. 195-209. <http://www.apppsychology.org.ua/index.php/ua/arkhiv-vydannia/tom-4/vipusk-16-2020>

### Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів, а у разі їх порушення без поважної причини оцінка за завдання може бути знижена. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час модульних контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

• **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

### Оцінювання:

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 2	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль**	Поточне оцінювання*	Модульний контроль**	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота	Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті	Модульна контрольна робота	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання	Тестові завдання (15 тестів по 4б. за тест) – макс. 60 балів. Пит. 1 – макс. 20 балів. Пит. 2 – макс. 20 балів.

### Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)